

نظامنامه

مقیاسات

در مطبعه حروفی است شرکت رفیق طبع گردید

۱۱ عقرب — سنه ۱۳۰۵

— ۴۰۰۰ جلد

تعداد طبع ثالث —

فی جلد ۸۰۰

نظامنامه مقیاسات

(تمهید)

از آنجا که هر فرد انسان برای اجرای معاملات و تبادلۀ احتیاجات خود بحساب محتاج و چیزی که معاملات و احتیاجات عمومی بذریعۀ آن تبادلۀ و حساب میشود ، مسکوکات ، اوزان ، ذراع است علمای حساب بغرض تسهيلات معاملات و زود فهمیدن این حسابات ، اساسی که جدید تر و بهتر برای مسکوکات ، اوزان ، ذراع گذاشته اند اصول اعشاریه است که واحد قیاسی آن به اصول اعشاری اضعاف و مجرا گردیده ه هر مقداری را که معلوم کردن میخواهند بیک تامل اندک فهمیده میشود .

اما در افغانستان اوزان ، ذراع ، مسکوکات مختلفه رواج داشته به اصول اعشاریه فی بلکه يك اندازه و مقیاس هم ندارد مثلاً يك خروار هشتاد سیر ، يك سیر شانزده پاو ، و يك پاو چهار خورد است که تجزیه و اضعاف آن بدرجات مختلفه میشود همچنان ذراع از شانزده گره و هر گره از چهار بار مرکب است و رومیه نیز وزن و قیمت آن يك مقیاس و اندازه صحیح را حائز نیست که ما از این مشکلات همیشه در تطبیق معاملات خود چه از خارج مینمایم و یا داخل مملکت خود داد و ستد میکنیم متحمل خساره های بزرگ مادی و معنوی شده ایم .

لهذا برای رفع این صعوبات و حل این مشکلات ملیه و اصلاح این نواقصات حسابیه اوزان ، ذراع ، مسکوکات افغانستان به اصول اعشاریه تحویل نموده شد تا سهولت و فواید از این اصول مقبول برای دولت و ملت افغانیه عاید گردد .

فصل اول

ماده (۱) مقیاسات مساحت که باهم گز شاه ، گز معمار ، گز جریب ، جاری بود به میتر تبدیل شد .

اضعاف و اجزای متر قرار ذیل است .

(اجزای متر)

دهم حصه متر	مساویست	دهم میتر
صدم حصه متر	، ،	صدم میتر
هزارم حصه متر	، ،	هزارم میتر

(اضعاف میتر)

،	۱۰	، ،	لس	متری
،	۱۰۰	، ،	،	سل
،	۱۰۰۰	، ،	،	زر
،	۱۰۰۰۰	، ،	،	لس زره

* فصل دوم *

۲ : — مقیاس اوزان ، نخود ، منقال ، خورد ، پاو ، چهارك ، سیر ، خروار بود که

همه بگرام تبدیل یافته (اجزا و اضعاف گرام بقرار ذیل است .)

اجزای گرام :

دهم حصه گرام	مساویست به	دهم گرام
» » صدم	» »	» صدم
» » هزارم	» »	» هزارم

اضعاف گرام :

۱۰ گرام	» »	لس گرامه
» ۱۰۰	» »	» سل
» ۱۰۰۰	» »	» زر
» ۱۰۰۰۰	» »	» لس زره

(فصل سوم)

۳ — مسکوکات جدیدہ کہ آئندہ نرخ اشیاء و معاملات بآن میشود وزن و قیمت آن بقرار ذیل است :

نرخ	وزن	نام	اول مسکوک طلا
۲۰ افغانی	۶ گرام	یک امانی	الف :
» ۱۰	» ۳	» نیم	ب :
قیمت	وزن	نام	دوم مسکوک نقره
۱۰۰ پول	لس گرامه	یک افغانی	الف :
» ۵۰	» ۵	» نیم	ب :
» ۲۰	» ۲	» ۲۰ پولی	ج :

سوم مسكوك مسی	نام	وزن	قیمت
الف :	۲ پولی	۲ گرام	۲ پول
ب :	» ۵	» ۳	» ۵
ج :	» ۱۰	» ۶	» ۱۰

۴ : — نرخ مسكوكات سابقه نسبت به مسكوكات جدیده بقرار ذیل است که بخزائن دولت ودر بین اهالی بهمین قیمت داد و ستد میشود و رائج باشد : —

۱۰ افغانی	یازده روپیه کابلی
۹۱ پول	يك « «
۴۵ پول	يكقران کابلی
» ۳۰	يكعباسی
» ۲۲	سه شاهی
» ۱۵	سناری
» ۷	يكشاهی
» ۳	دو پسه

نرخ قران وعباسی و سه شاهبگی و سناری و شاهبگی که در فوق معین شده برای يك يك دانه است که در بازار برای خرید اشیاء و ما محتاج خود پول میسازند اگر تعداد آنها زیاد باشد مثلاً دوازده شاهبگی یا شش سناری و یا چهار سه شاهبگی و یا سه عباسی گوی یادو قران داشته باشیم يك روپیه کابلی حساب میکنیم و اگر این تعدادها را که يك روپیه شناخته میشوند بخواهیم پول بسازیم نود و يك پول چلند خواهد داشت همچنان از يك روپیه تا ده روپیه را اگر پول بسازیم و یا افغانی حساب کنیم از قرار نود و يك پولی حساب خواهد شد و اگر یازده روپیه شود به ده افغانی محسوب و تبادل میشود

فصل چهارم اصول اجراءات

(۵) — بدفاتر رسمی از ابتدای سال ۱۳۰۵ بقدر ممکنه تطبیق وزن ذرعه و مسکوکات سابقه در واردات و مصارفات دولت باوزان و مقادیر جدید میشود الی آخر سال مذکور اوزان و مقادیر سابقه و جدیده حتی الامکان بدفاتر دولت داخل باشد در سنه ۱۳۰۶ خواه مخواه در دفاتر دولت اوزان و مقادیر و مسکوکات سابقه و جدیده تحریر شود و بسن ۱۳۰۷ اگر محاسبین در مہارت خودها باوزان و مقادیر جدیده مطمئن باشند وزن و ذرعه قدیمه را بالکل از دفاتر محو و وزن و متر جدیده را در قید قلم بیاورند اگر بعضی کاملاً مہارت نداشته باشند تا آخر سال ۱۳۰۷ نیز ادخال اوزان و مقادیر جدیده و سابقه را بدفاتر رسمی میتوانند.

(۶) — برای اجرای معاملات اهالی از اقسام سنگهای وزن و مترهای جدیده بقدر ممکنی از طرف دولت ساخته همه نقاط افغانستان تقسیم میشود.

(۷) — سنگهای وزنی و مترها در مرکزهای ولایات که اداره بلدیہ موجود باشد بذریعہ مامورین بلدیہ و بدیگر مواضع بواسطہ قوماندانهای کوتوالی تقسیم میشود و همچنان بحکومتیها و علاقہ داریها که وظیفہ کوتوالی بمہدہ حکام و علاقہ داران است بذریعہ آنها تقسیم میشود.

(۸) — قیمت سنگها و مترهای جدید در تمامی نقاط مملکت افغانستان بیک قیمت عادلانہ قرار داده میشود کہ قیمت آن از وزارت مالیه معین میشود کسانیکہ قیمت آن را نقد تادیہ نتوانند الی شش ماه بآنها قسط کرده خواهد شد.

(۹) — سنگهای وزنی آهنی و چودنی و برنجی و زراع آهنی سابقه کہ نزد اهالی است اگر بمواضعیکہ تقسیم اوزان جدید میشود بیاورند از آنها بقیمت همان فلز گرفته عوض آن از سنگها و میترهای جدید بقیمت برای شان داده میشود.

(۱۰) — از مقیاسات مذکور دیگر اشخاصیکه از طرف حکومت مجاز شوند به نمونه مقیاساتیکه از طرف دولت ساخته شده نیز بداخل ساخته می‌توانند و بمهر نشان مقیاسات که در مراکز ولایات و حکومتی هالی اعلیٰ موجود است بمهور کرده بعد اجرای داد وستد به آن مقیاسات کرده خواهد شد ،

(۱۱) — در دهات و قری که داد وستد خود را بوزن جدید می نمایند از روی سنگ های مهری دیگر سنگ هارا تطبیق داده تا زمانیکه از طرف حکومت سنگ های آهنی مهر نشاندار تهیه وتوزیع شود بان سنگ ها وزن ومعامله میتوانند .

(۱۲) — در مراکز هرگاه خود اهالی از بساط های مذکور برای اجرای معامله خود ها ساخته بودند موافق قاعده (۱۴) باز خواست کرده میشود .

(۱۳) — مقیاسیکه در مراکز نایب الحکومه کی ها و حکومتی های اعلیٰ وکلان مهر نشان دولت را نداشته باشند از درجه اعتبار ساقط گفته میشوند مامورین بلدیة وقوماندانهای کوتوالی مواظبت می نمایند که در مراکز مذکور به مقیاسات بدون مهر ونشان کسی دادوستد نکنند اگر مقیاسات وزن ومیترهای را که بدون نشان دولت باشد در آنجا ها استعمال کند بروفق قانون جزای عمومی مجازات میبایند (۱۴) — در مقیاساتیکه به مهر نشان دولت باشد ویادیکر سنگ ها که موافق اوزان جدید در قری ودهات میسازند اگر تفاوت ظاهر شود درباره استعمال کنندة آنها مطابق جزای عمومی مجازات تعزیری اجرا میشود .

(۱۵) — از سنه ۱۳۰۵ الی آخر ۱۳۰۷ سنگ های وزن ومتر جدید در بین اهالی شروع می یابد شروع از سنه ۱۳۰۸ بالکل اوزان وذرعه های سابقه متروک میشود و اگر سال ۱۳۰۸ کسی بسنگ ها وذرعه های سابقه دادوستد نماید جزای تعزیری می یابند .
نظامنامه هذا منقول من نظامات دولت منظور واجرای احکام وموادش را

